

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Nr. 5
(1027)

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SĄJUNGOS SAVAITRAŠTIS

* 2013 m. vasario 1 d. *

Dr. Povilas JAKUČIONIS

Viskas puiku, žavingoji markize

„Viskas puiku, žavingoji markize: dvaras sudegė, galvijai išdvėsė, javus kruša iškaupojo“. Šitaip populiaroje operetėje prievalzdas praneša dvaro šeimininkę, gyvenančią gal kur nors Viduržemio jūros pakrantės kurorte, paskutines naujienas. Ar nevyksta kas nors panašaus pas mus Vilniuje? Tokia mintis ateina galvą klausantis debatų TS-LKD tarybos konferencijoje šaltą sausio 19-osios šeštadienį. Kalbėta apie 2012 metų spalio 14 dienos Seimo rinkimų rezultatus. Partijos jaunimas, organizavęs rinkimų kampaniją, tikino, kad gauta antroji vieta ir „tik“ 40 tūkstančių rinkėjų balsų mažiau nei per 2008 metų rinkimus yra geras rezultatas. Juolab kad ketverius metus teko vadovauti ganetinai margai valdančiai koalicijai, gelbėti valstybės ūkį ir finansus nuo žlugdančių pašalinės krizės pasekmisi. Vistiktai 33 Seimo narai ir antroji vieta tarp populistinių konkurentų neatėjo šiaip sau savaimė. Ir tai tikra teisybė.

Tačiau ar viskas buvo daroma ir padaryta, kad rinkimai būtų laimėti? Oponentų nuomone, tokia galimybė buvo. Dėl to ir užvirė karšta diskusija, kurią žurnalistai iškreipė ir pavaizdavo vos ne kaip partijos skilimo grėsmę. Antroji vieta gerai, bet nelaibai. Prarasta galimybė vėl formuoti valdančiąją daugumą ir užbaigti pradėtas labai reikalingas ir seniai pribrendusias sistemes reformas. Dabar jų užbaigimas, neužbaigimas ar iškraipymas yra socdemų ir jų populistinių partnerių rankose. Taigi, kalbant karo strategijos terminologija, partija mūšio nelaimėjo, bet nebuvo sutriuškinta ir pasitraukė į opozicijos apkasus. Galvojant pilietiskai, reikėtų kalbėti ne tik apie partiją, bet apie visą Lietuvą, visas tautos saugumą ir gerovę. Šiuo požiūriu pralaimėjimas neginčijamas. Šitaip kalbėjo prof. Vytautas Landsbergis ir kai kurie partijos skyrių vadovai. Net užsiminta, kad reikia keisti partijos vadovybę.

(keliamas i 2 psl.)

Tremtinių gyvenimo akimirkos

Panėvėžio viešojoje bibliotekoje (Kniaudiškių g. 34) organizuojama daugybė parčių įvairiausių – literatūros, dailės, fotografijų, tautodailės, meno – parodų. Tačiau dabartinė bibliotekos erdves puošianti ekspozicija yra iš-

skirtinė ir unikali. Netradicinė ši paroda todėl, kad ją pasiūlė bei parengė ne darbuotojos, kultūros ar kitų įstaigų atstovai, o bibliotekos skaitytojas, buvęs tremtinys Jonas Stasevičius.

Sausio 23 dieną gerbiamas

Parodos autorius Jonas Stasevičius (kairėje)

Parodos lankytojai džiaugesi unikalioja ekspozicija

Jonas sukvieta savo artimuosis, bendramokslius, kultūros įstaigų darbuotojus ir viesus, kuriems aktuali tremties tema, į bibliotekoje eksponuojamos jo archyviniai dokumentai ir fotografijų parodos „Ilgas kelias namo“ pristatymą.

Karo siaubas, tremties mūsų tėvams ar seneliams nėra svetimi. Tačiau gimusiesiems 20 amžiaus pabaigoje sunku suprasti ar bent iš dalies įsivaizduoti ano meto žmonių išgyvenimus. Juk gyvename laisvoje valstybėje niekieno nevaržomi. Tad ši paroda bei gyvi Jono Stasevičiaus prisiminimai, autentiškas, nepagražintas paliudijimas to, kas buvo. Tai neįkainojamas tremtinių paveldas, kuris ligi šių dienų stulbina ir sukrečia. Pats J. Stasevičius sako: „Atėties mes nesukursime be praeities. Aš tikiu, kad ši paroda ugdytų širdyse patriotiškumo jausmą ir skatins artimiau pažinti garbingą mūsų tautos praeitį.“

Savo istoriją svečias pasakojo paprastais žodžiais. Tai dar labiau sustiprina jo patirčių tragiškumą.

Buvęs tremtinys gimė Pavalio apskrities Banionių kaime. 1947 metų gruodžio 23 dieną nušovę šunį, sovietiniai okupantai ir stribai įsiveržė į Jono šeimos namus.

(keliamas i 4 psl.)

Juozas Stanėnas – kandidatas į Seimo narius Zarasų–Visagino apygardoje

Juozas Stanėnas Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungoje yra gerai žinomas, kaip aktyvus jos narys, ilgametis tarybos ir valdybos narys, Grigiškių filialo pirmyninkas, LPKTS Vilniaus apskrities koordinatorius, TS-LKD Vilniaus sueigos dalyvis. Už ilgametę ir nuoširdžią veiklą apdovanotas 1-ojo laipsnio LPKTS žymeniu „Už nuopelnus Lietuvali“.

J. Stanėnas gimė 1958 metais tremtinių šeimoje Krasnojarsko krašto Kiežemsko rajono Gremučij kaimė. Tėvas Pranas Stanėnas 1948 metų gegužės 22

LPKTS Grigiškių filialo pirmyninkas
Juozas Stanėnas

dieną su tévu ir trimis seserimis buvo ištremtas iš Ignalinos rajono. Mama Juzė Kersnauskaitė su tévais ir broliu buvo ištremta iš Klaipėdos rajono Veiviržėnų miestelio.

„Gimdydama mirė mano mama. Likau našlaitis. Po metų, didelio pasiaukojimo dėka, tévo sesuo sugebėjo mane parvežti į Lietuvą ir vėl grįžti į tremties vietą. Augau ir mokiausiai tévo brolio Jono ir brolienės Julės labai religingoje šeimoje, kuri 1958 metais buvo grįžusi iš tremties – Ingašo rajono Krasnojarsko krašto,“ – taip apie savo vaikystę pasakojo J. Stanėnas.

(keliamas i 4 psl.)

Viskas puiku, žavingoji markize

(atkelta iš 1 psl.)

Mūsų buvę ministrai ir viceministrai tyli arba neaiškiai teisinosi tik saviem partiniams, bet ne viešai per žiniasklaidą visai visuomenei.

Klaidų iš tikro buvo: uždelstos ir nebaigtos sisteminės reformos, praloštas referendumas dėl VAE statybos, teismų reformoje nepadaryta jokių esminių pokyčių. Premjeras, spaudžiamas koalicijos partnerių, visas klaidas prisimavo sau ir viešai neaiškino TS-LKD nuomonės svarstomais visuomenei jautriais klausimais, kaip tai sėkmingai darė liberalų lyderiai. Galėjome metų gale nors iki 900 litų padidinti MMA ir pažadeti atsiradus galimybei toliau ją didinti, atkurti Nukentėjusių asmenų valstybines pensijas. Pagal A. Matulą, dabar išejo taip, kad sutaupe į pinigų 2013 metų biudžetui ir atidavėme juos socdemams, kad jie padarytų mūsų neatliktus darbus ir tuo ugdytų savo reitingus. Nieko nepadarėme dėl kaimo socialinės infrastruktūros gerinimo, bedarbystės ir alkoholizmo mažinimo. Iš esmės nepagerinome eilinių žmonių gyvenimo sąlygų ir nieko jiems nežadėjome, ką realiai jų labui galėtume padaryti per ateinančios kadencijos laiką. Tai anaiptol nebūtų buvę populistiniai pažadai.

Pasiekti geresnių rezultatų gerokai sutrukė nesutarmi ir net priešprieša, korupcijos skandalai kai kuriuose partijos skyriuose, nesiliovė net prieš pačius rinkimus. Nors gal jie ir nebuvu pagrįsti, bet rinkėjus veikė atgrasancią.

Nežinia, koks marazmas buvo apėmęs TS-LKD frakciją per balsavimą jau šios kadencijos Seime dėl Nukentėjusių asmenų valstybinių pensijų atkūrimo. Balsujant dėl R. Dagio pataisos nedalyvavo 14, o priimant visą įstatymą trūko net 20 frakcijos narių. Buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai mano, kad tuo nesąmoningai buvo padėta socdemams atimti biudžeto projekte jų pensijų atkūrimui numatytais lėšas ir panaudoti jas MMA padidinimui iki 1000 litų.

Galėjome laimėti, kaip latviai ar estai, bet pritruko vieybės ir jautrumo žmonių kasdieninėms reikmėms, gal ir išminties. Orientavomės tik į tolimą, žmonėms menkai suprantamą perspektyvą. Užsienio politikų vertinimai buvo svarbesni už sa-

vo rinkėjų nuomonę. Ši liga TS-LKD yra įsisenėjusi. Dėl to buvo atstumta daug potencialių rinkėjų, ypač kaimiškuose rajonuose.

Vertinant rinkimų rezultatus ir nuotaikas partijos viuje, atrodo, tarybos posėdyje girdėjome tik dviejų kartų, jaunesniosios liberalesnės ir vyresniosios konservatyvinės, nuomones. Nieko šoki-ruojančio ar gąsdinancio lyg ir nebuvu. Prieš suvažiavimus ar pirmininko rinkimus tokios nuomonių sankirtos dažnai vyksta. Partijos vidinei demokratijai tokios diskusijos naudingos. Tai visai ne- reiškia, kad kuri nors pusė bus nustumta ar nušalinta. Antraip partija netekėtų pusės savo jėgos. Juolab jaunimas – visų mūsų ateitis – neturėtų būti nustumtas nuo politinio veikimo scenos. Bet mūsų liberalus jaunimas turi gerai suprasti tautos ir krikščioniškųjų vertibių esmę ir jų reikšmę visų mūsų gyvenimui, kaip visų tvarkų ir santvarkų pamata, be kurio jokie pastatai nebus tvirti. Šitaip masant, abi kartos viena be kitos negali apsieiti, viena kitą pri- valo suprasti, nesusipriešinti ir vardan svarbiausių idėjų ir idealų perimamumo ir jų puoselėjimo testinumo vis aukštutesniame intelekto ir doros lygmenyje testi darbus.

Apie tai, kad Andrius Kubiliaus aplinkoje esama atsainumo rajonų skyrių atžvilgiu, kalbama seniai. Tačiau niekas nesikeičia. Gal dėl to ši kartą kalbėta aštriau. Kita vertus, kai kurie skyriai dirba prastai, juose daug vidaus priešpriešos, pirmininkai ne- aktyvūs ar nekompetentingi. Vis dairosi globos ir pagalbos iš centro. Gal dėl to ir centro nuomonė apie juos atsaini.

Grižtant prie ketinimų bandyti keisti partijos vadovybę, reikia pastebeti, kad A. Kubiliaus neperrinkimas realiai galimas tik tuo atveju, jei jis pats nekels savo kandidatūros arba į pirmininko pareigas kandidatuos prof. Vytautas Landsbergis. Partijai katastrofos dėl to gal nebūtu, nes turime išugdytų daug naujų, aktyvių ir kūrybingų politikų.

Ruošdamiesi kitiems rinkimams nepamirškime, kad atvirą klaidą pripažinimą žmonės visada palankiau vertinanei savigyrą ar pasipuikavimą. Šaipyti ar tyčiotis iš geranoriškai teisybės ieškančių žmonių, jei gal jie ir klysta, jokiomis aplinkybėmis neleistina.

LPKTS valdybos posėdyje

Sausio 26 dieną Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos patalpose Kaune įvyko LPKTS valdybos posėdis.

Jame buvo aptartas 2012 metais Ariogaloje vykęs sąskrydis „Su Lietuva širdy“ ir tartasi dėl šiai metais įvyksiančio sąskrydžio. Posėdyje dalyvavęs sąskrydžio organizacijos komiteto pirmininkas, Lietuvos liaudies kultūros centro direktorius Saulius Liausa pastebėjo, kad sąskrydis turėtų būti baigtas anksčiau. Jis sakė, kad šiemet sąskrydis vyks dvi dienas, viena diena bus skirta jaunimui. Jo manymu, be buvusių politinių kalinių ir tremtinių chorų, reikėtų pakvieti vieną profesionalaus chorą, taip pat reikėtų numatyti atskirą erdvę jaunimo bendravimui.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga S. Liausai įteikė padėkos raštą už praėjusiais metais puikiai suorganizuotą sąskrydį „Su Lietuva širdy“. Taip pat įteiktos Lietuvos liaudies kultūros centro padėkos pri- sidėjusiems prie sąskrydžio organizavimo: P. Jakučioniui, A. Lukšai, E. Strončikui, O. Tamošaitienei, J. Marcinkevičienei, R. Duobaite-Bumbulienė, V. Kaminskui, P. Venslovui.

Patvirtintas šiai metais vyksiančio sąskrydžio „Su Lietuva širdy“ organizacinis komitetas: pirmininkas – Lietuvos liaudies kultūros centro direktorius S. Liausa, jo pavaduotojai – LPKTS pirmininkas P. Jakučionis, valdybos pirmininkas E. Strončikas ir Raseinių rajono meras A. Mielinis, nariai – Ariogalos seniūnė R. Aleksiejienė, Kauno miesto savivaldybės Švietimo, kultūros ir turizmo plėtros reikalų valdybos vyr. specialistas V. Kaminskas, Lietuvos kariuomenės atstovas S. Kriauciūnas, Lietuvos liaudies kultūros centro vyr. specialistas Robertas Lavickas, LPKTS nariai: R. Duobaite-Bumbulienė, D. Maciukevičienė ir O. Tamošaitienė.

LPKTS valdybos pirmininkas Edvardas Strončikas padėkojo valdybos pirmininko pavaduotojai Jūratei Marcinkevičienei už sklypo V. Putvinskio gatvėje, Kaune, detaliojo plano sutvarkymą. Jis informavo, kad sausio 16 dieną surengtas LPKTS išleistų knygų išpardavimas-aukcionas įvyko ir pasiteisino, dalis knygų mažesnėmis kainomis parduodamos ir LPKTS knygynėlyje.

Valdybos pirmininkas sakė, kad dėl Kauno senosiose kapinėse planuojamos Partizanų alėjos nuolat diskutuo-

jama su Kauno miesto valdžia.

E. Strončikas pasakojo, kad sausio 23 dieną Telšių filialo pirmininkė Reginos Chmieliauskienė kvietimu jis susitiko su Telšių rajono savivaldybės meru Vytautu Kleiva. Buvo sprendžiamas filialo patalpų klausimas. Telšių meras patikino, kad patalpos LPKTS Telšių filialui yra suteiktos pagal panaudos su-

tartį iki 2021 metų, ir pažadėjo prisidėti prie minimų patalpų remonto. V. Kleiva LPKTS valdybos pirmininką informavo, kad rajono biudžete numatyta lėšų ir LPKTS Telšių filialui, taip pat bus suteiktas autobusas Telšių filialo nariams numykti į sąskrydį „Su Lietuva širdy“ Ariogaloje ir į LPKTS 25-mečio jubiliejinių renginių Kaune. Meras kviečė LPKTS Telšių filialą prisidėti rengiant Žemaitijos krikščio 600 metų jubiliejų. Susitikę su Telšių filialo nariais LPKTS valdybos pirmininkas ragino aktyviai ieškoti rėmėjų ir išnaudoti galimybę gauti 2 procentus gyventojų pajamų mokesčio.

Posėdyje pritarta papildytai LPKTS įstatų 3.7 punktą, išariant, kad LPKTS gali turėti garbės pirmininką.

LPKTS internetiniame puslapyje bus publikuojami anksčiau išleisti „Tremtinio“ numeriai skaitmeniniu formatu. Vasarį bus išleistas 45-asis „Laisvės kovų archyvo“ numeris. Nutarta stabdyti tolesnę šio istorijos žurnalo leidybą, kol atsiras unikalios istorinės medžiagos. Valdyba paragino pasukbėti išleisti knygos „Laiškos atodangos“ antrają dalį, ji skaitytojus turėtų pasiekti balandžio pradžioje.

Diskutuota dėl nukentėjusių nuo okupacijos asmenų, tarp jų ir LPKTS narių, atstovavimo šios kadencijos LR Seime. TS-LKD Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos pirmininkė V. V. Margevičienė sakė, kad Seime įsteigta grupė „Už istorinį teisingumą“ kreipėsi į Vyriausybę dėl rezistencijos ir tremties muziejų, laukiama susitikimo su premjeru.

Dėl valstybinių nukentėjusių pensijų V. V. Margevičienė paaškino, kad A. Kubiliaus Vyriausybė buvo viską paruošusi, kad jos būtų atkurtos. Į klausimą, ar „Tremtinio“ Nr. 2 (sausio 11 d.) paskelbtame Ingridos Vėgelytės straipsnyje „Ka byloja naujojo Seimo narių darbai?“ buvo pateikta neteisinga informacija, V. V. Margevičienė neatsakė, vėl teisindamas (kaip

ir „Tremtinio“ Nr. 3 (sausio 18 d.) publikacijoje „Dėl penų atkūrimo politiniams kaliniams ir tremtiniams“), kad įstatymo projekto svarstyme balsavo už R. J. Dagio pataisą. Dar kartą paklausta apie balsavimą dėl minėto įstatymo, V. V. Margevičienė pripažino, kad balsavo prieš valstybinių pensijų atkūrimą į 2009 metų lygį (taip teigiama ir I. Vėgelytės straipsnyje).

Valdybos nariams pateikta LPKTS Etikos ir procedūrų komisijos ataskaita dėl Kauno filialo nario Kazimiero Beniulio kreipimosi dėl jo brolio Prano Beniulio apšmeižimo – kitas Kauno filialo narys K. Šandrikis nesiliovė tvirtinti esą K. Beniulio brolis buvo ne partizanas, o išdavikas, partizanų sušaudytas, nors LGGRTC dokumentuose aiškiai nurodyta, kad P. Beniulis buvo partizanas, žuvęs 1947 metais. Etikos ir procedūrų komisija nutarė, kad K. Šandrikis elgesi neetiškai ir pažeidė LPKTS įstatus. K. Šandrikis komisių pripažino savo kaltę ir paneigė apkalbas. Kauno filialo nariams pasiūlyta susitaikyti ir nebeskleisti faktais nepagrįstų kalbų.

LPKTS Marijampolės apskrities koordinatorė Da- lija Karkienė papasakojo apie Marijampolės apskrities LPKTS filialų veiklą. Ji sakė, kad visi apskrities filialai puikiai dirba, tik filialų pirmininkams tenka per didelis krūvis. Jie turi rūpinis- tis ir renginiai, ir filialų finan- siniai reikalai, ir patalpos, ir nariai. Jaunų, norinčių prisidėti prie filialo veiklos žmonių neatsiranda. Yra problemų dėl Kazlų Rūdos filialo patalpų. Valdybos pirmininkas pažadėjo numykti į Kazlų Rūdą ir padėti išspręsti jų problemas.

Posėdžio pabaigoje pasveikintas LPKTS Grigiškių filialo pirmininkas Juozas Stanėnas, kandidatujantis į LR Seimą Zarasų–Visagino apygardoje.

Kitą valdybos posėdį numatyta surengti vasario 23 dieną, tarybos posėdį – kovo 9 dieną, tą pačią dieną su- viesti į TS-LKD PKTF tarybos posėdį.

LPKTS ataskaitinis suvažiavimas įvyks balandžio 6 dieną Kauno įgulos karininkų ramovės salėje.

LPKTS 25-mečio jubiliejinių renginių nuspresta surengti spalio 12 dieną Kauno spor- to halėje, kur prieš ketvirtį amžiaus įvyko pirmasis LPKTS suvažiavimas.

Jolita NAVICKIENĖ

Tikslas pateisina priemones

Tokio puolimo prieš Tėvynės sajungos-Lietuvos krikščionių demokratų partiją nebuvo net per praėjusių metų Seimo rinkimus. Tuomet valdančiojoje daugumoje buvusi TS-LKD buvo kaltinama šalies nuskurdinimui, bloga užsienio politika ir kitomis nebūtomis nuodėmėmis. Žinoma, tai tebuvo propaganda, masalas rinkėjui, jau ne kartą pateisinusiam lūkesčius visų, kuriems nepatinka ši Lietuvos labui dirbanti dešinioji politinė jėga. Atrodytų, pasibaigus rinkimams tos kalbos irgi turėjo baigtis, tačiau įvyko atvirkščiai – dar atkalliau bandoma sumenkinti, suniekinti ir žūtbūt sutrypti TS-LKD. Sumanytas ir naujas būdas – suskaldyti partiją iš vidaus, pateikiant tariamą partijos lyderių priešpriesą. Tiesą sakant, tai nėra naujas metodas – jis jau naudotas ir prieš rezistenciją, ir prieš Sąjūdį. Ir tada, ir dabar priežastis aiški–patriotinės jėgos turi didžiulį visuomenės palaikymą, todėl kelia grėsmę turintiems valdžią.

Štai kalba du žinomi politologai, iš kurių vienas neslepi savo šališkumo socialdemokratų partijai. Svarstomas trijų partijų lyderių galimybės išlikti vadovų postuose. Keista, kad pirmiausia aptariamas TS-LKD lyderis Andrius Kubilius, o ne valdančiosios daugumos vadas Algirdas Butkevičius, kuris dabar yra visos Lietuvos dėmesio centre, reitingais varžosi net su valstybės Prezidente! Bet pradeda ma kažkodėl nuo opozicijos lyderio. Paradoksalu, bet taip nenorom pripažystama, kad būtent A. Kubilius iš trijų politinių partijų lyderių yra patyrškiausia asmenybė. Taigi jam prognozuojamas partijos pirmininko posto praradimas, mat partijos autoritetas Vytautas Landsbergis neva teigė, jog TS-LKD partija labai prastai pasirodė rinkimuose. Keistas argumentas, žinant, kad TS-LKD per šiuos rinkimus gavo 33 mandatus ir buvo antra po socialdemokratų, kurie, tiketina, tokios priešininkų sėkmės tikrai nelaukė ir persigandę puolė glėbesčiuotis su teisiamųjų suole sėdinčia Darbo partija. Bet tariamos A. Kubiliaus ir V. Landsbergio priešpriešos negana – dar pridedama Irena Degutienė. Tiesa, ji prieši-

nama tik A. Kubiliui, matyt, prisiminus, kad paskutiniuojuose TS-LKD pirmininko rinkimuose ji buvo jo konkurentė.

Beje, visai nutylėta dar viena žymi TS-LKD asmenybė – buvusi krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė. Kodėl – atspėti nesunku: juk tai dar viena svari politikė, o minint jos pavardę galima nenorom prisdėti ją populiarinant.

Be abejo, tokie išvedžiojimai skirti TS-LKD eiliniams nariams ir partijos šalininkams paveikti – atseit, jūsų partija turi tris lyderius ir jie pjauiasi tarp savęs, todėl neverta pasitikėti né vienu. Be abejo, toliau pateikiama alternatyva – didžiausias politikos autoritetas socialdemokratas A. Butkevičius. Žmogus kaip žmogus, bet va – per posėdį, kuriame jis buvo pristatytas kaip naujas Vyriausybės vadovas, naujasis Seimo pirmininkas Vydas Gedvilas pavadino šį autoritetą... Algirdu Brazauskui. Suklydo Seimo pirmininkas, kam nepasitai ko, bet kad šitaip imti ir parodysti, kas yra kas? Bet kažkodėl kalbama tik apie tai, kad A. Kubilių užgožia V. Landsbergis, o socdemų stovykloje – nėra nieko panašaus.

Na, apie „darbiečių“ vadą (šiaip jau, kai kalbama apie nusikaltėlių organizaciją, sakoma – „vadeiva“, bet kol teismas netarė verdikto, „neprasinekėkime“) prisiminta tik „tarp kita ko“, bet ir jam pranašaujama ilgesnė lyderystė nei A. Kubiliui. Taigi višios diskusijos esmė aiški – pasėti kiek įmanoma didesnį nepasitikėjimą savo politiniams lyderiai.

Kitoje žiniasklaidos erdvėje perskaitės ne tokio autoritetingo politikos žinovo mintis apie konservatorių neva pomėgi Lenino citatoms, negali neprisiminti vieno rezistencijos dalyvio posakio: „Iš ko pažinsi kagiebišta? Ogi jis stengiasi politinius priešus apšaukti kagiebiastis!“ Ir dar linksmiau pasidaro, kai straipsnio pabaigoje būtent toks įtarimas ir pateikiamas. To ir reikėjo tikėtis!

Nomenklatūrininkas – žoldis atgrasus bet kuriam dešiniųjų pažiūrų piliečiui, tad ne nuostabu, kad ši antipatių irgi naudojama puolant TS-LKD. Tiesą sakant, anksčiau neteko girdėti tokio termino

Ivykiai, komentarai

– „TS-LKD nomenklatura“. Po šiuo pavadinimu kišama partijos vadovybė, tiesa, konkrečiai asmenys neįvardijami, bet nesunku suvokti, jog tai A. Kubilius, R. Juknevičienė, J. Razma. Stengiamasi sudaryti iliuziją, atseit, dabartinė konservatorių vadovybė nesiskiria nuo komunistinės nomenklatūros, yra tolima nuo eilinių narių lūkesčių, o kiti valstybės piliečiai jai apskritai nerūpi. Tikslas – atstumti, izoliuoti partijos vadovus nuo kitų partiečių ir šalininkų.

Dar viena provokacija, nukreipta prieš konservatorių šalininkus – Prezidentės Dalios Grybauskaitės praeitis – darbas aukštojoje partinėje mokykloje (tarsi konservatoriai būtų kalti dėl jos praeities). Cia bandoma spekuoliuoti dešiniųjų pažiūrų piliečių antipatių komunistų partijai – atseit, žiūrekite, kasyra Prezidentė ir kas ją remia. Netgi bandoma įrodyti, kad D. Grybauskaitė TS-LKD yra numičiusi kaip vienintelę savo kandidatę (tarsi savo asmenybė partija neturėtų). Nenuostabu, juk netruks atėti prezidento rinkimai, tad reikia išvalyti kelią kokiam nors „darbiečiui“ ar socialdemokratui.

Po paskutinių Seimo rinkimų paaikėjo, jog TS-LKD palaikė daug jaunų žmonių. Kadangi jie yra pagrindiniai elektroninės erdvės vartotojai, stengiamasi juos paveikti po antikonservatoriškais straipsniais rašomais komentariais. Vienoje televizijos laidoje R. Juknevičienė įrodė, jog tie komentarai kuriами sąmoningai – jai būnant krašto apsaugos ministre buvo atliktas viešosios nuomonės formavimo tyrimas: vidury nakties pasirodžius straipsniui apie krašto apsaugą interneite atsirado daug neigiamų komentarų, kurie buvo parašyti iš trijų kompiuterių. Na, o kam priklauso tie kompiuteriai, nustatyti nebuvo sunku.

Taigi TS-LKD priešininkai jau rengiasi prezidento rinkimams ir pagrindinė jų taktika – ne paveikti visuomenę, bet atmušti partijos šalininkus, todėl niekinami partijos lyderiai, sėjamos abejonės pačios partijos patikimumu. Žinoma, ne pasutinėje vietoje ir siekis parodyti opoziciją (kurios kompetencijai, deja, pozicija neprilygsta), kaip neverčia piliečių palaikymo.

Gintaras MARKEVIČIUS

Šiaurės Korėja bando JAV kantrybę

Amerikiečių ekspertai teigia, kad peržiūrėjus palydovo nuotraukas, galima daryti išvadą, jog Šiaurės Korejos branduoliniame poligone vyksta paruošiamieji dar vieno bandymo darbai. Jų manymu, Pchenjanas trečiam pozeminiam branduoliniam sprogdinimui bus pasiruošęs per artimiausias savaites ar netgi anksčiau. Tai rodo didelis sunkiojo transporto judėjimas prie bandymų šachtos, valomas sniegas prieigose. Tokius įtarimus patvirtina ir šalies lyderio Kim Čen Ino pasisakymai po to, kai Jungtinės Tautos pasmerkė Šiaurės Korėjos palydovo bandymus. Jis įsakė ruoštis „svabiedinti“ veiksmams ir didiems valstybės veiksmams“. Atsakydamas į šią Jungtinės Tautų Organizacijos rezoliuciją, Šiaurės Korėjos valstybinis gynybos komitetas pareiškė, kad šalis vis tiek tēs palydovų ir tolimojo

nuotolio branduolinių raketų bandymus, kurie yra nukreipti prieš Jungtinės Amerikos Valstijas – amžiną Šiaurės Korėjos priešą. Užsienio reikalų ministerija pareiškė, kad jie didins branduolinės ginkluotės kiekybę ir kokybę tol, kol JAV praeis noras įvedinėti sankcijas ir daryti spaudimą Šiaurės Korėjai.

Baltieji rūmai šiuos Šiaurės Korėjos veiksmus įvertino kaip neprotinę provokaciją, pažeidžiančią JTO Saugumo tarybos rezoliuciją. Kinijos Liaudies Respublikos užsienio reikalų ministerija paragino visas suinteresuotas puses neaštrinti situacijos, vengti bet kokių veiksnių, kurie sukeltų dar didesnę įtampą Korėjos pusiasalyje. Taip pat perspėjo Šiaurės Korėją, kad sumažins jai ekonominę pagalbą, jei ši nenutraukė branduolinių bandymų.

Kas kaltas?

Per susitikimą Damase su arabų šalių visuomenės atstovais Sirijos prezidentas Ašaras Asadas pareiškė, kad dėl konflikto Sirijoje kalta Turkija, mat praleidžia per savo teritoriją ginkluotas smogikų grupes ir ginkluotę maištininkams. Jei ne Turkijos pagalba, su maištininkais būtų susitvarkyta per dvi savaites, teigė A. Asadas. Pasak Sirijos vadovo, vyriausybės

karinės pajėgos jau perėmė iniciatyvą į savo rankas ir artimiausiu metu pasirodys tokio pranašumo rezultatai, o kol kas maištininkai tebekontroliuoja tik pasienio ruožus su Turkija, Libanu ir Jordanija bei keletą teritorijų šalia sostinės, tačiau jos tuoju bus išvalytos. Taip pat A. Asadas pabrėžė, kad visos maištininkų pastangos destabilizuoti padėtį šalies sostinėje žlugo.

Baisus gaisras naktiniame klube Brazilijoje

Kilus gaisrui Brazilijos Santa Marijos miesto naktiniame klube „Kiss“ žuvo net 231 žmogus. Pagal išankstinę įvykio versiją, naktį iš sausio 26 į 27-ąjį klube panaudojus fejerverkus užsidegė dekoracijos ir ugnis pasklidė netikėtu greičiu po visą pastatą. Kilo panika, žmonės puolė prie išėjimo, bet dėl susidariusios spūsties negalėjo laiku išbėgti. Dalis žmonių žuvo užtroškę nuo dūmų, kiti buvo su-

trypti spūstyje. Iš išsigelbėjusių apie 300 patyrė sužalojimus. Dėl šios tragedijos šalyje paskelbtas trijų dienų gedulias, o mieste, kur įvyko nelaimė, jis tėsis ištisą mėnesį. Dėl žmonių žūtimi pasibaigus incidento sulaikyti du klubo savininkai, saugos tarnybos vadovas ir vienas grupės, panaudojusios tuos nelemtus fejerverkus, muzikantas.

Parengė Gintaras MARKEVIČIUS

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“!

„Lietuvos pašto“ skyriuose ir internetu **prenumerata.post.lt** jau galite užsiprenumeruoti savaitraštį „Tremtinys“. Prenumerata priimama iki kiekvieno mėnesio 22 dienos.

Prenumeratos indeksas 0117, kaina: **1 mėn. – 8,16 Lt, 3 mėn. – 24,48 Lt, 6 mėn. – 48,96 Lt**. Dėkojame skaitytojams.

Tremtinių gyvenimo akimirkos

(atkelta iš 1 psl.)

Parodė nutarimą, kuriame Stasevičių šeima įvardyta partizanu padėjėjais, kareiviai ēmė ieškoti šeimos galvos, kuris, manydamas, kad tėvui nesant namie, neištremis ir artimujų, pasislėpė miške. Tačiau tai tik išprovokavo okupanto agresiją: jie grasdami nušausią vaikus, jei vyras negrįš, ēmési šaudyti virš jų galvų. Tuomet motinai teko pašaukti tėvą. Paskubomis susidėjo daiktus, pasiruošė. Taip beeidamas ketvirtuosius metus Jonas kartu su šeima ir dar trimis mažamečiais vaikais, jo broliais ir seserimi, taip pat kitais nelaimėliais – 133 žmonėmis – 26 šeimomis, buvo ištremtas į Sibirą, Tomsko sritį. Tik 1948 metų sausio 23 dieną jie pasiekė galutinę tremties vietą. Todėl būtent ši parodos atidarymo diena pasirinkta neatitinkinai – sukako lygiai 65 metai nuo Stasevičių tremties pradžios.

Pagal J. Stasevičiaus pasakojimą, gyvenimo sąlygos tremtyje buvo nepavydėtinis: apgriuve barakai be elektros, žibalo. Šeima net po tris paros nieko burnoje neturėdavo. Vyresniems paskirti sunkūs miško bei kiti ne mažiau alinantys darbai, į kuriuos nusigauti tekėdavo pėstute 7–10 kilometrų. Ir pačiam Jonui, vos sulaukiam penkiolikos metų, teko dirbtis. Tremtiniamstaip pat buvo apribotai judėjimo laisvė, reikėjodukart per mėnesį registruotis. Tačiau nepaisant baisių sąlygų, lietuvių nepalūžo, gyvenimas nestovėjo vietoje. Cia mezgėsi draugystė, tuokėsi poros, gimbė vaikai.

Vilties grįžti į išsiilgtą Tėvynę nekartą suteikė nutarimai, „atleidę nuo tremties“, tačiau vos pasirašius dokumentus, netrukus būdavo gaunami kiti – neleidžiantys išvykti.

Stasevičių šeimos kelias namo buvo dar ilgesnis nei kelionė į Tomską. Į Lietuvą jis sugrįžo 1960 metais, sulaukęs septyniolikos.

Parodoje eksponuojamos 22 nuotraukų kopijos ir 9 originalai, 4 dokumentų kopijos (tremtinių, mirusiuju ir palaidotųjų sąrašai, trėmimo nuta-

rimas, tėvo mirties liudijimas), žibalinė lempa bei balana.

Pageltusios 1947–1960 metų fotografijos, darytos Sibiro platybėse, atspindi šeimos gyvenimą tremtyje, tremtinių gyvenimo akimirkas: buitį, darbą, retas šventes, siekj ne tik išlikti, bet ir išlaikyti tautines, kultūrines, religines tradicijas. Jose užfiksuoja gyvenamieji barakai, laidotuvų vaizdai, kapinės, darbas prie klojamų geležinkelio bėgių, miško kirtimuose, sandėliuose, tremtiniai su darbo įrankiais (kastuva, kirviai, plaktukai, žirklėmis), tremtyje užsimenzgusi draugystė, vestuvės, bulvių lauke besiypsanti mergaitė, medžioklės scenos (vyrai su šunimis rengiasi medžioti lokį, pagautas bei išdarinėtas gyvulys), mokytojai kartu su mokiniais mokykloje ir kitos. Vienoje nuotraukoje renginio dalyvė netikėtai aptiko ir savo pusesserę.

Zmogui pajutus Tėvynės, šeimos ilgesi sukyla gyvybinės ir kūrybinės galios. Dėl to tremtinių literatūra yra labai savita, gili, kupina jautrumo, noro sugrįžti į Tėvynę. Lietuviai – ne tik „rašto“ žmonės (poetai, mokytojai), bet ir paprasčiausiai beraščiai ūkininkai, darbininkai – rašė, kūrė, vėliau platinė ir skelbė pasaullui apie sovietų okupaciją. Nelaimingiem tremtiniam eilės primindavo paliktus namus, artimuosius, paguosdavo, padėdavo išlikti žmonėmis. Tokią jautrią poeziją iš knygos „Tremties Lietuva“ skaitė poetė Janina Vilkanauskienė.

Renginio dalyviams koncertavo sakralinės muzikos atlikėjos, ne vieną sugraudinusios dainomis apie sunčią tremtinių dalią, tėvynės ilgesį, motinų kančias, praradus vaikus.

Parodos organizatoriu sveikino šeima, artimieji, kursiokai. Visi džiaugėsi šia gražiai iniciatyva, unikalia ekspozicija, papildyta istoriniu gyvu pasakojimu.

Kviečiame apsilankytis ir susipažinti su šia ekspozicija. Paroda veiks iki vasario 28 dienos.

Indrė LAŠINYTĖ

Juozas Stanėnas – kandidatas į Seimo narius Zarasų–Visagino apygardoje

(atkelta iš 1 psl.)

Igrijės elektrotechniko išsilavinimą, daugiau nei 20 metų dirbo komunaliniame ūkyje įvairiose pareigose: elektriku, techniku, saugumo technikos inžineriumi, energetiku, vyriausiuoju energetiku, vyriausiuoju inžineriumi. Juozas aktyviai domisi vidaus ir užsienio politika, valstybės valdymu, ekonomika, savivalda, sveikatos apsauga, švietimu, socialiniai reikalai, energetika, statyba ir informacinėmis technologijomis. Pastaroji sritis labai siejasi su jo pomėgiu filmuoti ir montuoti filmukus, ypač iš buvusių politinių kalinų ir tremtinių renginių, kuriuos skelbia internete, kad jie būtų pri-

einami kuo platesnei visuomenei.

Jis neslėpė, kad jam labai svarbu dalyvauti rinkimuose Zarasų–Visagino apygardoje, mat du jo dėdės, Lietuvos partizanai, kovėsi ir žuvo būtent Zarasų krašte. Partizanas Kazimieras Stanėnas-Pipiras, priklausęs Eršketėnų kuopos Mingailos būrio Mazgelio skyriui, žuvo 1946 metų sausio 15 dieną Želmeniškio mūšyje, o Juozas Stanėnas-Lizdeika, 5-osios Lokio rinktinės Laisvės kuopos vadas (kurio vardą ir kovinę dvasią paveldėjo būsimas kandidatas į Seimo narius), žuvo 1951 metų kovo 22 dieną prie Napriūnų, Kuktiškių girioje.

Ingrida VĖGELYTĖ

Sveikiname

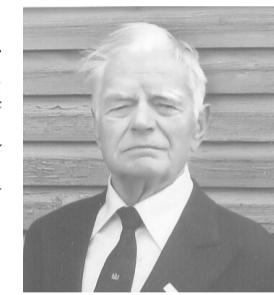
Sveikiname gerbiamą kunigą prelatą **Praną GAIDĄ-GAIDAMAVIČIŪ** 99-ųjų gimimo metinių proga.

Džiaugiamės Jūsų reikšmingais darbais, siekiant sužadinti ir pakreipti žmonių mintis tikrujų vertybų kryptimi. Jūs gerai supratote, ką reiškia žmogui netekti savo šaknų, tikėjimo, ir puikiai tai perteikėte savo nemirtingose knygose.

Nors didelę gyvenimo dalį praleidote svetur, tačiau visais savo darbais, veikla kvietėte žmones neprarasti vilties, saugoti dvasines ir moralines vertebes. Visa Jūsų kūryba, ypač „Didžiojo nerimo“ mintys, nepaprastai aktualios ir šiandien.

Linkime geros sveikatos ir Dievo palaimos.

Vilniaus miesto Sąjūdžio tarybos vardu:
tarybos pirmininkas Leonas Kerosierius,
atsakingasis sekretorius Algimantas Budriūnas,
Istorinės grupės vadovas Gediminas Adomaitis

Garbingo 90-ojo gimtadienio proga nuoširdžiai sveikiname buvusį politinį kalinių **Antaną ARLAUSKĄ**. Dėkojame už aktyvią patriotinę veiklą ir linkime šviesių, laimingų metų.

* * *
Laikas gydo visokias žaizdas.
Laikas mūsų jau pakeitė veidus,
Bet jaunystės brangiausias dienas
Vis prisimenam, Sibire leistas.

Garbingo 85-ojo gimtadienio proga sveikiname **Onutę DIELIAUTIENĘ**.

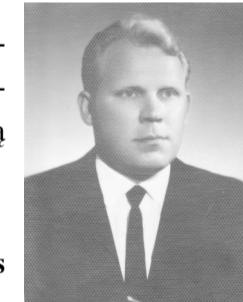
Linkime geros sveikatos, ilgiausią metų ir Dievo palaimos.

LPKTS Kretingos filialas

* * *
80-ojo gimtadienio proga nuoširdžiai sveikiname buvusį ilgametį LPKTS Šiaulių filialo Dainų poskyrio pirmininką, Etikos komisijos pirmininką **Adolfą PURTULĮ**.

Linkime sveikatos, stiprybės, Dievo palaimos.

LPKTS Šiaulių filialas

* * *
Gražaus 80-ojo jubiliejaus proga sveikiname buvusius tremtinius **Juilių ORLANĄ** ir **Joną NAGEVIČIŪ**. Linkime stiprios sveikatos, laimingų gyvenimo metų ir Dievo palaimos.

*Negrįžta valandėlė nė viena
Ir nė minutei laikas nesustoja.
Mokėkim džiaugtis kiekviena diena,
Kurią likimas dovanotoj.*

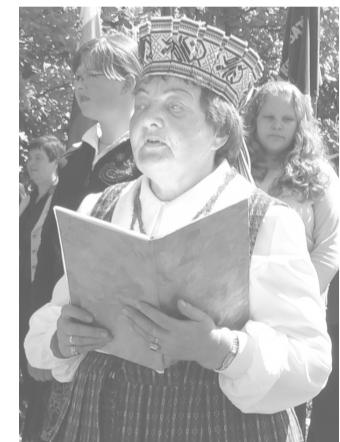
LPKTS Joniškio filialas

* * *
Manoji Tėvyme, aš tau paaukojau
Jaunystės svajonę ir jos troškimus.
Jau daugelį metų nerimstu, kovoju
Ir šiandien neliksiu stebeti ramus.
(Vincas Korsakas)

75-ojo gimtadienio proga nuoširdžiai sveikiname buvusią tremtinę, LPKTS Prienų filialo pirmininkę **Dalytę RASLAVIČIENĘ**.

Linkime geriausios sveikatos, dvasios ramybės ir tėsti prasmingą Lietuvos partizanų ir tremtinių atminimo įamžinimo veiklą.

LPKTS valdybos pirmininko pavaduotojas Antanas Lukša,
LPKTS valdyba,
LPKTS Prienų filialas

* * *
75-ojo gimtadienio proga nuoširdžiai sveikiname LPKTS Pakruojo filialo pirmininkę **Zitę BURŽAITĘ-VĖŽIENĘ**, buvusią Irkutsko kr. Zalario r. Karatajevo k. tremtinę, dabar gyvenančią Pakruojoje.

Linkime stiprios sveikatos, tyro džiaugsmo ir didelės ištvermės vadovaujant rajono buvusiems tremtiniams ir politiniams kaliniams.

LPKTS Pakruojo filialas

Vasario 5 dieną vienam iš Didžiosios Kovos apygardos (DKA) vadovų ir organizatorių Petru Klimavičiui-Uosiui būtų sukačė 100 metų. Partizanų kapitonas iš pradžių éjo būrio, paskui – kuopos, bataliono, A rinktinės vado su apygardos vado pavaduotojo teisémis pareigas. Po J. Markulio-„Erelie“ ir V. Pečiūros-„Griežto“ išdavysčių, 1947 metų gegužę su padirbtais dokumentais Vyto Velpišausko vardu gyveno Vilniuje, kurį laiką faktiškai éjo apygardos vado pareigas, jau MGB darant įtaką propagavo pasyvią partizaninę kovą. Suimtas 1948 metų vasario 14 dieną, kankintas, „Ypatingojo pasitarimo“ 1948 metų liepos 28 dieną nuteistas 25 metams lagerių. Penkiolika metų iškaléjo Norilsko, Bratsko, Mordovijos lageriuose.

Apie Petro Klimavičiaus ir jo brolių Jono, gimusio 1910 metais, ir Kazio, gimusio 1914 metais, pasipriešinimo kovą medžiagą pradējau rinkti 1988 metais. Man pasisekė, kad tuo metu Kazys su Jonu dar gyveno téviškėje, kiek žinau, šeimų taip ir nesukūrė. Tai jie paliudijo, kad Klimavičiai iš Rumšiškių – auksarankių kalvių iš žemdirbių giminės. Iki šiol liko tarsi prievolė vienam iš Klimavičių vaikų suteikti Petro varą nes ir partizanų vado tévas buvo Petras.

Devyniolikto amžiaus pabaigoje tévai Petru nupirkto ūki Baroniškių vienkiemije (dabar kaimas Palomenės seniūnijoje, Kaišiadorių rajone. Jų gimtinėje Baroniškių kame likę penkios sodybos), o Juozui – ant Moters upelio buvusi Leliušių malūną, 6 kilometrų atstumu nuo Rumšiškių. Ūkis klestėjo iki pat pokario, malūnas veikė iki 20 amžiaus 6-ojo dešimtmecio. Petras vedė Karoliną Subačiūtę, jiedu sulaukė dešimties vaikų, tačiau 1918 metais per šiltinės epidemiją tévelis su dvieim dukterimis – Onute ir Emilija-mirė. Žmona liko su aštuoniais vaikais, iš kurių vyriausiajam Vincui buvo jau dvidešimt, Petreliai – penkeri, Kaziukui – ketveri. Žinoma, motinai vienai sunku buvo tvarkytis ūkyje, bet augo vaikai, mokėjo visus darbus dirbtį. Tik Petras daugiau linke iš kariškų gyvenimą. 1934 metais išėjo tarnauti į Lietuvos kariuomenę. Tapo radistu telefonistu, jam suteiktas jaunesniojo puskarininkio laipsnis. Liko liktiniu, tarnavo ulonu iki pat 1940 metų, kol sovietai Lietuvos kariuomenę sunaikino. Grįžo vėl į Baroniškes, dairėsi į neramią padangę, apimtą pasaulinio

karo gaisrų. Okupavus Lietuvą vokiečiams, 1941–1944 metais tarnavo policijos vachmistru Žiežmariuose, Trakuose ir Svyriuose, Baltarusijos pasienyje. Nuo 1944 metų liepos slapstėsi. Livintų – Be ištrak ių – Rumšiškių miškuose iš būrius jauni žmonės pradėjo burtis dar sovietams neatėjus. Čia jiems vadovo Pranas Petkevičius-Kariūnas, pažįstamas iš Būdos kaimo. Sako ma, kad šios apylankės miškuose buvo apie du šimtai ginkluotų vyrų. Sunkus buvo šio krašto partizanų gyvenimas: iš abiejų miško pusės raitosi geležinkelis, netoli spiečesi Kaišiadorių garnizonu kareivai ir stribų būriai.

Greitai Uosis tapo būrio vadu. Jame buvo ir du Petro broliai – Jonas ir Kazys. Apie Uosio būrio veiklą išliko daug medžiagos archyvuose, žmonės jį prisimena kaip drąsus, griežtą ir ryžtingą vadą. Šios Uosio savybės, matyt, ir buvo įvertintos. DKA buvo suburtos A ir B rinktinės. 1946 metų pradžioje vadovauti A rinktinei paskirtas Petras Klimavičius-Uosis, o B rinktinės vadu buvo Alfonsas Morkūnas-Plienias.

1946 metų kovo 12–15 dienomis per kariuomenės „valymą“ Kaišiadorių valsčiuje buvo suimti devyni partizanai, penki rėmėjai ir du ryšininkai. Kitą dieną, tikrinant suimtų nurodytus senus bunkerius Pyplių kaime, viename iš jų surasti besiilsintys partizanai. Tada žuvo Bernardas Trakimas-Arnoldas ir Bernardas Švenčionis-Berželis, o Alfonsas Laurušonis-Šermukšnis buvo sužeistas ir suimtas. Dideliam puolančių nusiminimui, tada sužeistas Uosis užšoko ant arklio ir pabėgo.

Tuoj po šių įvykių Uosis buvo paskirtas A rinktinės vadu, o balandžio pabaigoje – ir apygardos vado pavaduotoju. Žinoma, kad 1947 metų vasarą agentui „Verbicui“ liepta nužudyti Uosį. Tas stengėsi, tačiau nesuspėjo, nes Uosio būrys išsiplaidė.

Jau retėjo partizanų gretos, nes vienas po kito žuvo kuopos vadas Pranas Petke-

vičius-Kariūnas, būrio vadas Antanas Taparauskas-Kirvis, suimtas Romualdas Randis-Meška. Išdaviko akis jau žiūrėjo į Livintų miškus, kur žmones bolševikiniam pasipriešinimui telkė Uosis ir jo rinktinės štabo viršininkas Bernardas Steponavičius-

tojas, Šatrijos rinktinės vadas Š. Jazdauskas, būrys čekistų iš Vilniaus. Uosis tada pasakojo, kad DKA įkurta 1944 metų rudenį Jono Misiūno-Žalio Velnio pastangomis, yra dvi rinktinės. Paskutiniu metu labai nukentėjo dėl sunkios geografinės padėties, tačiau dabar vadovauja si nauja vadovybės pasiūlyta taktika – pasvia via kova. Po partizanų atstovų kalbėjės J. Markulis, jau pasirinkęs „dr. Narutavičiaus“ slapyvardį, antrino Uosui, sakydamas, kad tai būdas išsaugoti lietuvišką kraują, o nesantaiką, prieš ieškojimą tarp savujų reikėtų baigtis. Šiame MGB surengtame susitikime Lietuvą padalijo į sritis, kurių vadais turėtų būti tik Lietuvos kariuomenės karininkai, dalyvavę ginkluotoje kovoje nuo 1944 metų vasaros, nesusikompromitavę, politiskai bei morališkai tvirti. Protokolą pasiraše visi pasitarimo

dalyviai, tarp jų ir Uosis. Jo gyvenimas galėjo nutrūkti 1947 metų rugpjūčio 9 dieną, kai MGB planavo sukvesti partizanų suvažiavimą gerai žinomoje vietoje, kad visus jų dalyvius sunaikintų. Uosis su Briedžiu atvyko, tačiau nesirodė kiti vadai, perspėti ir supratę J. Markulio išdavystę. Po šių neįvykusių provokacijų MGB manė, kad „Griežtas“ ir Markulis jiems jau nereikalingi, nes dauguma Lietuvos partizanų juos iššifravo. Kapitoną „Griežtą“ apdovanojo Tėvynės karoro 2-ojo laipsnio ordinu ir jis iš akiračio dingo.

Nereikalingas MGB ir P.Klimavičius-Uosis, nors „Griežtui“ dingus, dar kurį laiką juo naudojosi. Matyt, MGB gerai žinojo šio kovotojo charakterį, todėl jo neverbavo. O žaistijau nebuvo prasmės: okupantas nutarė daugiau kovoti automatais, pasiskiepti informatoriais ir sekliais. Juo labiau kad pasyvus kovos būdas norom nenorom įsigalėjo Lietuvos. Uosis suimtas 1948 metų vasario 13 dieną. Arešto metu patvirtinta, kad jis kelis mėnesius éjo DKA apygardos vado pareigas (MGB nurodymu, tačiau be aktyvios veiklos). Petras Klimavičius nuteistas 25 metus kalėti. Milžinas suimtas 1947 metų liepos 4 dieną, Vėjas – 1948 metų rugsėjo 15 dieną.

Mordovijos lageriuose Petras Klimavičius buvo ypač prižiūrimas. 1958 metų gruodžio 10 dieną laiške broliams iš Karagandos lagerio rašė: „Dirbu statybininkų brigadoje dailide. Darbas nelygvas, nes aš, kaip ne specialistas, tai visą laiką dirbu tik pagalbinius ir sunkiausius darbus. Gyvenimo sąlygos sunkinamos. Maisto davinys gerokai sumažintas. Laisvės kol kas nesimato. Man atrodo, kad greičiau galima laukt kokio nors sunaikinimo, o ne išleidimo. Bet ką gi – jų valia“. Iš lagerio išleistas tik 1963 metais, tačiau laukė dar penkerių metų tremtis. Gyveno Saranėje, Karagandos srityje, vėliau dirbo fermoje Krasnojarsko krašte. I čia kartu vargo vargti atvyko žmona, jos motina, dukrelė Marija. 1964 metais gimė sūnelis Sigitas. Petras Klimavičius-Uosis į Lietuvą nesugrįžo, nes apie 1965 metus žuvo tremtyje. Manoma, kad buvo saugumiečių nužudytas. Jo palaikai iki šiol ilsi Krasnojarsko kapienėse. Žmona su vaikais sugrįžo į Lietuvą. Duktė Marytė ir sūnus Sigitas gyvena Kaišiadorių.

Petro brolis Kazys Klimas-Klevas – Lietuvos kariuomenės kavalerijos pulko grandinis. 1945 metų vasario 7 dieną suimtas ir vežtas į naujokų punktą, iš ten turėjo būti išsiustas į frontą. Slapta pasitraukė, brolio Petro vadovaujamas partizanavo. Jam pasisekė išsislapstytis. Gyveno Baroniškėse. Tėvų namai jau buvo sunaikinti, tad teko kurtis tuščioje vietoje.

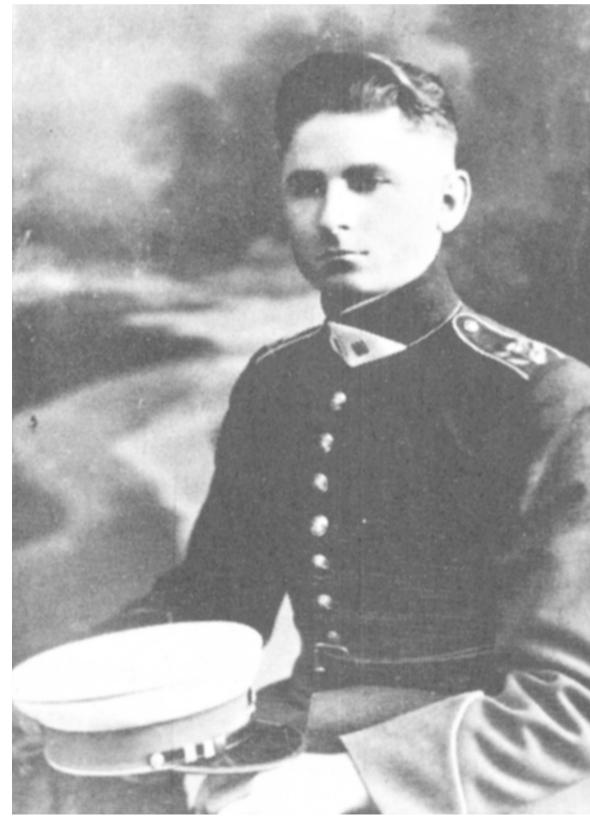
Brolis Jonas Klimas-Lazdynas būryje kovojo dvejus metus. Susirges atsiliko nuo būrio ir gydési Titnagų kaime Kaišiadorių valsčiuje. Pats vadovavo būriui. 1947 metais jam išdavė dokumentus Pūro Adomo pavarde, iškvietė į Vilnių. Mokési vairuotojų mokykloje, tačiau jau buvo „Erelie“ akiratyje. 1948 metų sausio 13 dieną suimtas. Nuteistas 10 metų kalėjimo. Grįžo 1956 metais ir nuvyko gyventi pas broli.

Akylesnis skaitytojas gal pastebėjo, kad broliai Jonas ir Kazys Klimai, o Petras – Klimavičius. Tai ne klaida. Buvo tokia mada lietuvinti pavardės.

Petru Klimavičiui-Uosiui 2001 metais buvo pripažintas Laisvės kovotojo statusas, Krašto apsaugos ministerija jam suteikė (po mirties) pulkininko laipsnį.

Stanislovas ABROMAVIČIUS

Apie Petrą Klimavičių-Uosį

Petras Klimavičius-Uosis

Mes – esame išgintaro krašto

Komunistinio genocido aukų kapinių ir tų vietovių tyrinėtojai eilę metų vyksta į busvius represijų regionus, inventoriuoją, fiksuoją beišnykstančius genocido pėdsakus. Tik pastaruoju metu pradėjo aktyviau domėtis Lietuvos Vyriausybė – įkurtos ekspertų grupės prie Kultūros ministerijos ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistenčios tyrimo centro. Nors labai pavėluotai, kai kapinių pėdsakų beliko vos 15 procentų, susirūpinta lietuvių kapines paženklinti ir nors minimaliai jas sutvarkyti. Gal pavyktų per vietinę valdžią kapines apsaugoti nuo piktaivališkų žmonių niokojimo.

Ekspertams labai svarbu turėti kuo išsamesnės informacijos apie kapines, jų situaciją gyvenvietės plane, nuotolius nuo rajonų centrų, todėl kreipiamės į jūs, mieli likimo broliai ir sesės, – prisiminkite prieš 60 metų tragiską mūsų likimą ir kiek galite suteikti informacijos. Ši kartą – apie Buriatiją-Mongoliją.

Jeigu suradote pateiktoje Čelano kapinių schemaeje savo mirusio giminaičio pavarde, prašome: patikslintivardą, pavarde, gimimo ir mirties datas; ar palaikai parvezti į Lietuvą ir kada; ar tokia tvarka, kaip parodyta kapinių schemaeje, palaidoti mūsų tautiečiai; parašykite ir tas žinomas jums mirusiuų pavares, kurių šiame sąraše néra.

Gali būti, kad mirę šeimos nariai yra išblaškyti kitose gyvenvietėse. Parašykite ir tuos atvejus, jei šeimos nariai (arba jums žinomi žmonės) mirė ezelone arba atskirti nuo šeimų mirė už Buriatijos-Mongolijos ribų.

Neturime žinių, kas kalėjo Buriatijos-Mongolijos lageriuose, Mongolijos Respublikoje, 505 statybos traukinyje – iš 890 žmonių nežinoma, kur palaidoti 240 asmenys.

Celano I kapinėse žinomas devynių mirusiuų pavarde. Tik jūsų pagalba galima surasti dar neidentifikuotus asmenis. Yra dar viena svari aplinkybė – Ribine palaidojimo zona su kitataučiais. Kad tiksliau būtų pravesta riba ir aptvėrimu nebūtų užgrobtą kitų teritorija arba paaukota mūsų, reikia žinoti, kas ribinėje zonoje palaidoti. Tai padėtū išvengti konfliktų su vietiniai gyventojais ir jų valdžia. Mišriose palaidojimo vietose aptvėrimo problema savaimė išspręsta.

Rašydami atsakymą nurodykite giminystės ryšį su mi-

rusiuoju, moterys – mergaučinę pavarde, vardą.

Atsakymus prašome siūsti **Jonui Lukšei, Sukilėlių pr. 87-21, Kaunas**, arba laikraščio „Tremtinys“ redakcijai; **Jono Lukšės mob. tel. 8 604 48 150.**

Buriatijos-Mongolijos Zaigrajevo rajono Čelano I kapinės. Žinomas mirusiuų pavarde ir mirties datos:

15. Aglinskienė Agota 1959 m.

70. Aleksandravičienė Sal. 1949 m.

20. Bajorūnas Jonas P. 1948 m.

21. Bajorūnienė Elžbieta 1952 m.

48. Balčytis Motiejus 1954 m.

72. Baltapukis Jonas 1950 m.

73. Baltapukienė Ieva 1949 m.

1. Baršauskienė Apolon. 1948 m.

40. Bitinas Jonas 1949 m.

41. Bitinienė Ona 1950 m.

5. Bladis Antanas 1948 m.

6. Bladytė Marytė 1948 m.

– Calkavičius Adomas 1950 m.

– Daraška,

58. Daugelienė Stanislava 1949 m.

59. Dobikaltytė Bronė 1949 m.

69. Dominauskas Stasys 1949 m.

– Dominauskas Algirdas 1951 m.

49. Dovidonytė Stanisl. 1949,

– Dubikaitis Juozas,

34. Dūda Mykolas 1948 m.

35. Dūda Matas 1950 m.

36. Dūda Vytautas 1957 m.

– Gaigalienė Grasilda,

51. Gruzdus Pranciškus 1949 m.

– Ivanauskas Juozas 1956 m.

25. Janulevičienė Anelė 1949 m.

50. Jasiūnas Antanas 1951 m.

39. Kairienė Elžbieta 1949 m.

38. Kalasauskienė Elžb. 1948 m.

2. Karaliūnas Juozas 1949 m.

30. Kanišauskas Benedik. 1948 m.

– Kartanas Pranciškus,

– Kartanienė Viktorija,

– Keltiniénė,

68. Kemerienė Ona 1955 m.

66. Krikščiūnienė Ona 1949 m.

47. Lapėnas Teofilis 1950 m.

17. Liumas Motiejus 1956 m.

(keliamas į 7 psl.)

Išminčiai teigia, kad pastovėjus po ažuolu, jo stiprybė į kraują plūsta. Galbūt, bet gimnazijoje retkarčiais sutikdamas „ažuolą“, jokios iš jo srovenančios stiprybės neujauciau. Tik mačiau spiečius aplink jį besisukančių mer giočių, ir jaučiau didžiulę panieką visiems rėksniams, iki aušros trypdavusiems išdraskytoje „kirkėje“, šeldavusiems, kada sesės ir broliai gyvuliniuose vagonuose dardėjo į speigračio kilpą, o čekistai miestelio turgavietėje pardavinėjo žmogieną... Kai mes savo bunkeryje šeisdavome šovinius ir iš visokiausiu balų ištrauktus šautuvus, o suteimus klijuodavome: „Broliai lietuviai, nepasiduokite okupantams, neišdavinėkite!“, „Nestokite į kolchozus – tapsite vergais!“, „Okupantai netrukus bėgs iš Lietuvos – tinkamai palydékite!“ Mudvieni su Petru žaibiškai apsidairius, aš užantyje su kljais paslėptoje skardinėlėje pamirkęs teptuką – brūkšt, Petras Trispalve papuošta atsišaukimą – pliaukšt, ir kaip niekur nieko juokaudami kulinuodavome toliau. Stengdamosi daugiausiai klijų patepti ant Stalino veido, kad mūsų atsišaukimą skusdami jį gerai pagrandytų. Vieną kartą, sekadienio ryte, eidami į bažnyčią vos iš juoko nesprogome pamatę, kaip nuovitrinos karštai vandeniu iš arbatinuko laistydamai pernakt prisikretusiai išsaukimą pardavėjai niekaip negalėjo nuskusti...

* * *

Neatsimenu, kaip sužinome, kad mūsų paniekos vertas gražuolis ne tik išbombarudoje „kirkėje“ iki aušros aguonėles kirkino, bet vieno CK „bieso“ terorizuojamas ne kartą kailinėje miegojo.

Mosykuodamas botagu, ant avikalių krūvos rogėse sėdėdamos sodietis pirmo pasitaikiusio miestelėno paklausė:

– Ar nežinote, kur čia kailius išdirba?

– Važiuokite tiesiai tiesiai, miesto sodo tvorai pasibai-gus, pasukite į kairę – antras namas nuo kampo dešinėje pusėje – kailių dirbykla, – atsakė miestelėnas.

Apsidžiaugė žmogelis – važiavo tiesiai tiesiai, privažiavo miesto sodą. Miesto sodo tvorai pasibaigus, pasuko į kairę ir prie antro už kampo dešinėje pusėje namo kažkokio stovinuojančio tipo vėl paklausė:

– Ar čia kailius išdirba?

– Čia čia, – atsakė sypسودamas žmogėnas, plačiai atverdamas vartus.

Per tris naktis kailinės rūsyje vis klausinėdami, kaip atrodo į čia jį pasiuntęs miestelėnas, čekistai kailį seniui gerais išdirbo... Še tau ir išsvajoti kailinaičiai visai šeimai.

* * *

Vieną gražią dieną gražuolio gimnazijoje neužtikęs, CK „biesas“ jį gatvėje bekul-

niuojančią pasigavo. Gražuolis suprato, kad šikart kailinėje pernakvojės, ant samanėlių miegos, kur tundra su ledžiūriu susisiekia...

– Palaukite, – sucypė jis, – mane prispryré!

„Jeigu prispryré, tai prispryré, nejaugi pilnomis kelnėmis į kailinę varysiu,“ – pagalvojo „biesas“.

Ir pasitaikyk tu man – čia pat, savivaldybėje, – tupykla! Gražuoliui iš tupyklos ilgai neišlendant, kantrybės netekęs „biesas“ rēkaudamas atplėše duris. Gražuolis unitizo spžiūniu dangčiu jam per rágus – pokšt! „Biesas“, kainopomis burdamas, išsitiesė į tupyklos balą.

Gražuolis dar vienu smūgiu „bieso“ sveikatėlę patirinės, išlaisvino jį nuo šautuvo, užbarikadavo šluotomis tupyklos duris ir per langą iššokės ramiai sau nukaukšėjo šaligatviu.

– Koks velnias taip ilgai sėdi? – perkreiptais veidais piktinosi nueidami ir vėl grždama ištaigos darbuotojai. Perpykę išlaužė duris, o ten – ne sėdi, bet guli...

* * *

Gražuolis, nespėjės su aguonytėmis atsisveikinti, jau žalioje girelėje plasnojo. Po kelių savaičių gržojo atsisveikinti. Dar vis graudžių verksmy iš tolo lydimas, perėjo Šešupės tiltą ir prie Kriauciūnmarės dvaro sutiko „angelus sargus“ – pistoletą ir tris dešimtūves. „Pistoletas“ liepė parodyti pasą. Gražuolis pasko neturėjo, jo pasą buvo pa-

nebės tupyklos balo gulintis „biesas“. Parodė „karinį bilieta“: „Karinis bilietas“, išpoškinės į „angelus sargas“ visą apkabą, į vieną iš dešimtūvių nepataikė. Prisiėjo jam griebtis nuo neatmenamų laikų paties patikimiausio Laisvės kovotojų ginklo!

Né viena kulką gražuolio nepavijo! Viskas būtų buvę gerai, jeigu kiti „angelai sargai“, išgirdę šaudymą, jam nuo Sunsgirės nebūtu atkirtę kelią... Matė jie, visi matė, kaip jis į karklų krūmus Šešupės saloje išlindo. Iščiupinėjo stribai kiekvieną stagarelį, išuos-tinėjo kiekvieną pėdą – kaip nér, taip nér. Tikriausiai išsigandės šimtaukščių lojimų skradžiai žemę prasmego...

Ne, neprasmego – salos pakrantės išgraužtoje griovoję po nusvirusiais karklais, pro meldus iškišes dumbliną nosi, kol naktis jį po tamsiu apsiaustu nepaslėpė, pratūnojo. Visa tai niekis, visi žino, kad maudytis sveika, bet Ažuolas besimaudydamas baisiai krimtos: „O jeigu „karinis bilietas“ sušlapės užspringo?“

Svečiavomės mes Viesulo kuopoje, kai Ažuolas, ne šviesnis už nakties apsiaustą, pas mus atrėpliojo. Ir tik tada – rado kvailiai iš ko juoktis – aš per juoko ašaras pajutau iš jo iki šiol į mano sielą srovenančią jėgą...

Tolimesniojo likimo nežinau. Lyg atklystantį aidą pri-simenu, kad jis žuvo Kazlų Rūdos miškuose naktį, per susišaudymą.

Ignas TAUCKUS

Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia sąrašą asmenų, pretenduojančių

į Kario savanorio ir Laisvės kovų dalyvio teisinį statusą

(Tėsinys)

Nijolė Genovaitė Kretavičienė-Būgenytė, g. 1937 m., pogr. organizacijos narė, pogr. spaudos platintoja, Panevėžys, 1954–1989 m.

Vladislovas Antanas Kriauciūnas, g. 1898 m. (po mirties), Visuomeninių ir politinių organizacijų narys, tarautojas, Lazdijų aps. Krosnos valsč., 1941 m.

Feliksas Kutka, g. 1923 m., Vietinės rinktinės karys, Marijampolė, 1944-02-16 – 1944-05-15.

Gintaras Lukoševičius, g. 1960 m., pogr. organizacijos narys, Panevėžys, 1976–1977 m.

Anelė Mikailionienė-Geičiūnaitė, g. 1929 m., ryšininkė, Alytaus aps. Butrimonių valsč., 1945–1947 m.

Antanas Skuja, g. 1931 m., rėmėjas, Anykščių aps. Skiemonių valsč., Vytauto apyg. Liūto rinktinė, 1947–1951 m.

Antanas Šilius, g. 1926 m. (po mirties), kitokiais būdais ar veiksmais dalyvavęs kovoje už Lietuvos neprisklausomybę, Vilnius, 1944–1946 m.

Alfredas Kletas Tiškus, g. 1922 m. (po mirties), pogr. organizacijos narys, Kretinė, 1944–1951 m.

Antanas Urbelis, g. 1895 m. (po mirties), karininkas, Kauناس, 1919–1941 m.

(Bus daugiau)

Atsiliepimus apie šiuos pretendentus galite siustyti adresu: Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino pr. 40/1, LT-01110 Vilnius. Teirautis tel. (8 5) 231 4157.

Komisijos pastaba. Sąrašas skelbias remiantis Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos darbo reglamento 8 punktu: "Preendentai į Kario savanorio ar Laisvės kovų dalyvio teisinį statusą skelbiami spaudoje".

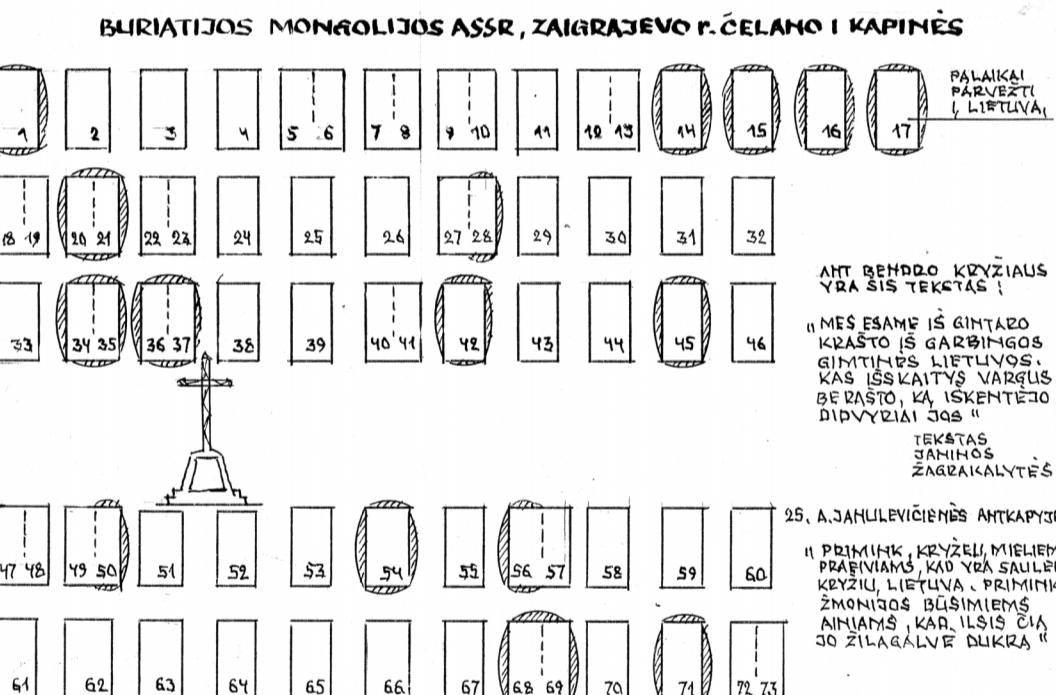
Mes esame iš gintaro krašto

(atkelta iš 6 psl.)

18. Mačiukas Juozas 1949 m.
19. Mačiukaitė Juzytė 1949 m.
29. Magelinskienė Kazim. 1948 m.
24. Mickūnas Povilas 1951 m.
– Mikelinskaitė,
– Mikelionytė Anast.,
22. Mikuliūnas 1948 m.
23. Mikuliūnas Jurgis 1948 m.
65. Mikulskienė Elžbieta 1949 m.
26. Misiūnas Petras 1948 m.
67. Mocienė Ona 1955 m.
– Morkūnaitė Barbora 1952 m.
37. Murza Klemensas 1957 m.
– Murza Stasys 1957 m.
56. Navalinskienė Kostanc. 1948 m.
16. Pakalnienė Agota 1953 m.
– Paltarokas Jonas 1951 m.
33. Paltarokas Kazimier. 1949 m.
27. Paltarokas Mikalojus 1949 m.
28. Paltarokas Povilas 1948,
45. Petrikonis Jurgis 1948,
– Petrikonis Jurgis 1964,
11. Piliūtė Iručė – 1949,
71. Povilionis Petras 1948 m.
– Ramauskas Jonas,
54. Ramauskas Jurgis 1948 m.
12. Rauduvė Juozas 1949 m.
13. Rauduvė Stasys 1954 m.
55. Repšys Jonas 1949 m.
43. Rimas Jonas 1949 m.
– Rimaitė Anastazija 1959 m.
– Skultimienė Anast. 1949 m.
14. Spūdas Kazimieras 1954 m.
32. Stapolionienė Ona 1957 m.
64. Šalkavičius Adomas 1951 m.
63. Šerytė Anelė 1949,
61. Šimbaliene Pranc. 1951 m.
9. Šiškinas Kazys 1948 m.
10. Šiškinienė Elena 1948 m.

3. Škultinienė Anelė 1948,
44. Šumskis Motiejus 1949,
– Šumskienė Izabelė 1951 m.
60. Šopienė Ona 1949 m.
53. Švambaras Pranc. 1957 m.
62. Tomkus Zenonas 1950 m.
46. Uogintienė,
7. Valančienė Rozalija 1948 m.
8. Valančiūtė Onutė 1948 m.
– Valiukaitė Ona 1957,
– Vasiliauskienė Anelė,
57. Valiauskienė Anelė 1950 m.
42. Varžinskas Algiris 1950 m.
– Vicienė Salomėja 1949 m.
58. Zarembienė Barbora,
4. Žagrakalienė Barbora 1952 m.
31. Žitkus 1948 m.
Iš viso mirusiuju – 95, ekshumuota – 25.

Parengė
**K. KALASAUSKAITĖ
ir Jonas LUKŠE**

Kviečiame

Vasario 7 d. (ketvirtadienį) 14 val. Šiaulių universiteto bibliotekos konferencijų salėje (Vytauto g. 84, 2a.) įvyks Vlado Kalvaičio knygos „*Sustiprinto režimo barakas*“ pristatymas.

Maloniai kviečiame dalyvauti.

Vasario 15 d. (penktadienį) 16 val. Klaipėdos universiteto Menų fakulteto mažojoje koncertų salėje (Donelaičio g. 4) Klaipėdos politinių kalinių ir tremtinių sajunga kartu su TS-LKD Klaipėdos skyriumi rengia iškilmingą Lietuvos valstybės atkūrimo dienos minėjimą. Po minėjimo – šventinis koncertas.

Iejimas nemokamas. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Užjaučiame

Skaudžią netekties ir liūdesio valandą, mirus seseriam Bronei, nuoširdžiai užjaučiame Klaipėdos PKTS pirminką Vytautą Mickę.

Klaipėdos PKTS bendruomenė

Knygų tremties ir rezistenciai tematika galite išsigyti LPKTS būstinių knygynėlyje Kaune, Laisvės al. 39.

ILSEKITES RAMYBEJE

Leonas Adamauskas

1925–2012

Gimė Utenos aps. Kuktiškių k. ūkininkų šeimoje. Mokėsi Utenos gimnazijoje. 1945 m. areštuotas. Utenos karinis tribunolas nutiesė už nelegalios spaudos platinimą. 1945–1950 m. bausmė atliko Komijos Uchtos lageriuose. Grįžęs į Lietuvą apsigyveno Anykščiuose. Sukūrė šeimą, užaugino du sūnus ir dukterį. Dirbo buhalterinį darbą įvairiose įstaigose. Dainavo buvusių tremtinių ir politinių kalinių chore, dalyvavo respublikinėse dainų ir poezijos šventėse „Leiskit į Tėvynę“, giedojo bažnytiname chore.

Palaidotas senosiose Anykščių kapinėse.

Užjaučiame dukterį, sūnų, vaikaičius ir artimuosius.

LPKTS Anykščių filialas

Julijonas Mickus

1926–2013

Gimė Kretingos r. Darbėnų sen. Gargždūpilio k. 1944 m. tapo Žemaičių legiono Vanago būrio partizanu. Tais pačiais metais areštuotas ir įkalintas Rusijos Kemerovo srities politinių kalinių lageryje. Po šešerių metų kaliniu ištremtas į Tomsko sritį. Tremtyje sutikęs likimo draugę Marijoną Katutę sukurė šeimą. Tremties sunkumų neatlaikiusi, net metukų nesulaukusi mirė dukrelė Teodora. Iš tremties į Lietuvą grįžo 1958 m. Gyveno Kretingoje. Buvo aktyvus LPKTS Kretingos filialo narys, dalyvavo įamžinančiuosiu partizanų atminimą.

Palaidotas Kretingos kapinėse.

Užjaučiame žmoną Marijoną.

LPKTS Kretingos filialas

Juozas Dabulskis

1928–2012

Gimė Šaukėnų k., Tauragės r., ūkininkų šeimoje, auginusioje tris sūnus. Jaunas pradėjo dirbtį tėvų ūkyje, vedė Adelę Semokaitę. 1950 m. buvo išrinktas kolūkio pirmininku. Padėjo partizanams, slapčiai teikdavo maistą, žinias. Už tai buvo suseistas, 1951 m. areštuotas, kalintas Tauragėje, Vilniuje, vėliau nuteistas 25 m. lagerio ir išvežtas į Irkutską. Grįžęs į Lietuvą gyveno tėvų name, dirbo miškų ūkyje, išėjęs į pensiją, apsigyveno Tauragėje.

Palaidotas Pagraničio kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame artimuosius.

LPKTS Tauragės filialas

Vincas Šideikis

1929–2013

Gimė Trumplaukėje, Ylakių valsč., Skuodo r. Pokariu mina nutraukė jam koją. Keturi dėdės, broliai Ruzgai buvo partizanai, teta Elena pateko į lagerius. 1949 m. Vincukas su tévais ištremtas į Irkutsko sr. Tremtyje mirė tévas. Į Lietuvą Vincas grįžo su motina. Radę išdraskytus namus apsigyveno Mažeikiuose. Dirbo kompresorių prijūrėtoju alaus darykloje, betono gaminijų gamykloje.

Palaidotas naujosiose Mažeikių kapinėse Geidžių kaime.

Užjaučiame artimuosius.

LPKTB Mažeikių skyrius

Donatas Mačius

1927–2013

Gimė Aukšodėsk., Laižuvos valsč., Mažeikių r., ūkininkų šeimoje. Buvo LLAnarys. 1948 m. suimtas, „ypatingojo“ teismo nuteistas 10 m. lagerio. Kalėjo Mordovijos, vėliau Karagandos lageriuose, dirbo šachtoje. 1955 m. išleistas į tremtį nyvuky į Irkutsko sr. Taišeto r. Suetichos gyv. pas ištremtą šeimą. 1958 m. grįžo į tėviškę. Vedė, užaugino dukterį. Dirbo vairuotoju. Jam suteiktas Laisvės kovų dalyvio statusas.

Palaidotas Laižuvos mstl. kapinėse.

Užjaučiame žmoną, dukterį ir seserį.

LPKS Mažeikių skyrius

ISSN 2029-509X

Leidėjas LPKTS

Tremtinys

LPKTS puslapis interneite: <http://www.lpkts.lt>

Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sask. Nr.LT18 70440600 0425 8365, AB „SEB“ bankas.

Redaktorė

Jolita Navickienė

Redakcija:

Dalia Maciukevičienė,
Vesta Milerienė,

Mūsų adresas: Laisvės al. 39,

LT-44309, Kaunas, tel. (8 37)

323 204, faksas (8 37) 323 214.

Indeksas 0117.

El. paštas:

tremtinys@zebra.lt

Projektą „Lietuvos Laisvės kovų, tremties ir tautos

netekcių atspindžiai“ remia

Spausdino spaustuvė UAB

„Rinkos aikštė“, Josvainių g. 41,

Kėdainiai

Ofsetinė spauda 2 sp. lankai.

Kaina 2 Lt

SPAUDOS,

RADIO IR

TELEVIZIJOS

RĒMIMO

FONDAS

Tiražas 2230. Užs. Nr.

LRT

Pirmadienis, vasario 4 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 Pinigų karta (k.). 11.00 LRT Aktualijų studija. 12.00 Laba diena, Lietuva. 15.00 „Hartlando užuovėja“. Ser. 16.00 „Kobra 11“. Ser. 17.00 „Viena byla dviem“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 „Šnipai“. Ser. 19.45 Nacionalinė paieškų tarnyba. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Įžvalgas. Pertr.- 22.00 „Perlas“. 22.15 „Vakarėlis baigėsi. Kaip Vakarai bankrutavo“. Dok. 23.15 Vakaro žinios. 23.30 „Šnipai“ (k.). 0.30 „Viena byla dviem“ (k.).

Antradienis, vasario 5 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 Stilius. Gyvenimas (k.). 11.00 LRT Aktualijų studija. 12.00 Laba diena, Lietuva. 15.00 „Hartlando užuovėja“. Ser. 16.00 „Kobra 11“. Ser. 17.00 „Viena byla dviem“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 „Šnipai“. Ser. 19.45 Nacionalinė paieškų tarnyba. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Emigrantai. Pertr.- 22.00 „Perlas“. 22.15 Pinigų karta. 23.15 Vakaro žinios. 23.30 „Šnipai“ (k.). 0.30 „Vienabyla dviem“ (k.).

Trečiadienis, vasario 6 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 Keliai. Mašinos. Žmonės (k.). 10.30 Popietė su A.Čekuoliu (k.). 11.00 LRT Aktualijų studija. 12.00 Laba diena, Lietuva. 15.00 „Hartlando užuovėja“. Ser. 16.00 „Kobra 11“. Ser. 17.00 „Senis“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 „Šnipai“. Ser. 19.45 Stilius. Namai. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Teisė žinoti. Pertr.- 22.00 „Perlas“. 22.15 Ugnies tramdytojai. 22.45 Pergalės kaina. 23.15 Vakaro žinios. 23.30 „Šnipai“ (k.). 0.30 „Senis“ (k.).

Ketvirtadienis, vasario 7 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 Bėdų turgus (k.). 11.00 LRT Aktualijų studija. 12.00 Laba diena, Lietuva. 15.00 „Hartlando užuovėja“. Ser. 16.00 „Kobra 11“. Ser. 17.00 „Senis“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 „Šnipai“. Ser. 19.45 Stilius. Veidai. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Tautos aikštė. Nacionaliniai debatai. Pertr.- 22.00 „Perlas“. 23.15 Vakaro žinios. 23.30 „Šnipai“ (k.). 0.30 „Senis“ (k.).

Penktadienis, vasario 8 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 „Lyderiai“ su A.Tapinu (k.). 11.00 LRT Aktualijų studija. 12.00 Laba diena, Lietuva. 15.00 „Hartlando užuovėja“. Ser. 16.00 „Kobra 11“. Ser. 17.00 „Senis“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 Lietuvos tūkstantmečio vaikai. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Duokim garo! Pertr.- 22.00 „Perlas“. 23.15 „Dingės Didžiojo Kanjono lobis“. Nuot.f. 2008. Kanada.

Šeštadienis, vasario 9 d.

6.00 Šventadienio mintys (k.). 6.30 Stilius. Veidai (k.). 7.15 Nacionalinė paieškų tarnyba (k.). 8.30 Gimtoji žemė. 9.00 Animacija. 10.00 Rytų suktinis su Z.Kelmickaitė. 11.00 Durys atsidaro. 11.30 Septynios Kaino dienos. 12.00 „Ekologiškiai pasaulio namai“. Dok. 12.30 „Kakiemonas. Nesibangianti kelionė. Japoniškas porcelianas, ilgam pakerėjės Europą“. Dok.f. 13.30 Juokis 2012. 15.30 Pasaulio panorama. 16.00 Žinios. 16.10 Sveikinimų koncertas. 18.30 „Frosto prisiliettimas“. Ser. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.00 „Auksinis balsas“. 23.00 „Geras, blogas, trenktas“. P. Korėja. 2008. Kom. vesternas.

Sekmadienis, vasario 10 d.

6.00 Klausimėlis.lt. 6.15 Stilius. Namai (k.). 7.00 Rytų suktinis su Z.Kelmickaitė (k.). 8.00 Girių horizontai. 8.30 Kaimo akademija. 9.00 Animacija. 10.00 Gustavo enciklopedija. 10.30 „Brolių Grimų pasakos. Pelenė“. Ser. 11.45 Cirko festivalis „Circo Massimo“. 12.30 „Planeta Žemė. Seklios jūros“. Dok. 13.30 „Šerloko Holmeso nuotykiai“. Ser. 15.30 Šventadienio mintys. 16.00 Žinios. 16.10 Popietė su A.Čekuoliu. 16.45 „Lyderiai“ su Z.Kelmickaitė. 17.45 Keliai. Mašinos. Žmonės. 18.15 Mokslo ekspresas. 18.30 Stilius. Gyvenimas. 19.30 Bėdų turgus. 20.30 Panorama. 20.45 Euprosos balsas. 20.50 Savaitė. 21.15 Koncertas „Būkime kartu“. 23.15 „Kakiemonas. Nesibangianti kelionė. Japoniškas porcelianas, ilgam pakerėjės Europą“ (k.). 0.20 „Senis“ (k.).

Televizijos programa

vasario 4-10 d.

TV3

Pirmadienis

6.45 Telepardo utuvė. 7.00 Animacija. 7.30 Die- na. 8.00 „Biuras“. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 „Šreka“. Anim.f. 12.30 Animacija. 13.00 „Šeimos reikalai“. Ser. 13.30 Animacija. 15.00 „Natalija“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Gyvenimo kryžkelės. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamiršk mane“. Ser. 19.50 Pries srovę. 20.30 Gyvenimas yra gražus. 12.30 Animacija. 13.00 „Ponas Jangas“. Ser. 13.30 Animacija. 15.00 „Natalija“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Gyvenimo kryžkelės. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamiršk mane“. Ser. 19.50 Pilis. 20.30 Be komentarų. 21.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 „Tėvynė“. Ser. 23.05 „CSI kriminalistai“. Ser. 0.05 „Kaulai“. Ser. 1.00 „Herojai“. Ser. 1.50 „Lujis“. Ser.

Antradienis

6.45 Telepardo utuvė. 7.00 Animacija. 7.30 Die- na. 8.00 „Biuras“. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 Gyvenimo kryžkelės. 12.00 Be komentarų. 12.30 Animacija. 13.00 „Ponas Jangas“. Ser. 13.30 Animacija. 15.00 „Natalija“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Gyvenimo kryžkelės. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamiršk mane“. Ser. 19.50 Pilis. 20.30 Be komentarų. 21.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 „Tėvynė“. Ser. 23.05 „CSI kriminalistai“. Ser. 0.05 „Kaulai“. Ser. 1.00 „Herojai“. Ser. 1.50 „Lujis“. Ser.

Trečiadienis

6.45 Telepardo utuvė. 7.00 Animacija. 7.30 Die- na. 8.00 „Biuras“. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 Gyvenimo kryžkelės. 12.00 Be komentarų. 12.30 Animacija. 13.00 „Ponas Jangas“. Ser. 13.30 Animacija. 15.00 „Natalija“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Gyvenimo kryžkelės. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamiršk mane“. Ser. 19.50 Akista. 20.30 „Motina ir sūnus“. Ser. 21.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 Vikingų loto. 22.05 „Daktaras Hausas“. Ser. 23.05 „CSI Majamis“. Ser. 0.00 „Kaulai“. Ser. 1.00 „Herojai“. Ser. 1.50 „Lujis“. Ser.

Ketvirtadienis

6.45 Telepardo utuvė. 7.00 Animacija. 7.30 Die- na. 8.00 „Biuras“. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 Gyvenimo kryžkelės. 12.00 „Motina ir sūnus“. Ser. 12.30 Animacija. 13.00 „Ponas Jangas“. Ser. 13.30 Animacija. 15.00 „Natalija“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Gyvenimo kryžkelės. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamiršk mane“. Ser. 19.50 Akista. 20.30 „Motina ir sūnus“. Ser. 21.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 Vikingų loto. 22.05 „Daktaras Hausas“. Ser. 23.05 „CSI Majamis“. Ser. 0.00 „Kaulai“. Ser. 1.00 „Herojai“. Ser. 1.50 „Lujis“. Ser.

Penktadienis

6.45 Telepardo utuvė. 7.00 Animacija. 7.30 Die- na. 8.00 „Biuras“. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 Gyvenimo kryžkelės. 12.00 „Motina ir sūnus“. Ser. 12.30 Animacija. 13.00 „Ponas Jangas“. Ser. 13.30 Animacija. 15.00 „Natalija“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Gyvenimo kryžkelės. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamiršk mane“. Ser. 19.50 Akista. 20.30 „Motina ir sūnus“. Ser. 21.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 „Tėvynė“. Ser. 23.05 „CSI kriminalistai“. Ser. 0.00 „Kaulai“. Ser. 1.00 „Herojai“. Ser. 1.50 „Lujis“. Ser.

Šeštadienis

6.45 Telepardo utuvė. 7.00 Animacija. N-7 9.00 Mūsų gyvūnai. 9.30 Mamyčių klubas. 10.00 Savaitės kriminalai. 11.00 „Inspektorius Gadžetas 2“. JAV, 2003. Fant. nuot. komedija. 12.40 „Penelopė“. JAV, D.Britanija, 2006. Komedija. 14.40 „Pabėgusi nuotaka“. JAV, 1999. Rom. komedija. 16.55 „Choras“. Ser. 17.55 Pilis. 18.35 Eurojackpot. 18.45 Žinios. 19.00 „Šreka 2“. Anim.f. 20.45 „Rožinė pantera 2“. JAV, 2009. Komedija. 22.25 „Viskas ore!“ JAV, 2009. Rom. drama. 0.30 „Griaustinis tropikuose“. JAV, D.Britanija, Vokietija, 2008. Nuot.f. 2.20 „Žandarės veda“. Prancūzija, Italija, 1968. Komedija.

Sekmadienis

6.45 Telepardo utuvė. 7.00 Animacija. 9.00 Sveikas žmogus. 10.00 Beatos virtuvė. 11.00 „Dinotopija“. JAV, D.Britanija, Vokietija, 2002. Nuot.f. 12.40 „Kietos merginos“. JAV, 2006. Rom. komedija. 14.40 „Šeimos galva“. JAV, 2000. Rom. komedija. 17.00 „Choras“. Ser. 18.00 Nuodėmui dešimtukas. 18.45 Žinios. 19.00 Savaitės komentarių. 19.30 X Faktorius. 22.15 „Sakalo akis“. JAV, 2008. Trileris. 0.25 „Mitas“ (San Wa). Kinija, Honkongas, 2005. Veiksmo f.

Baltijos TV

Pirmadienis

6.30 Televirtrina. 7.00 „Muchtaras sugrižimas“ (k.). 8.00 Savaitės kriminalai (k.). 8.30 Auksarankiai (k.). 9.00 Ekstrasensai prieš nusikaltėlius (k.). 10.00 Mitų griovėjai (k.). 11.00 Kalbame ir rodome. 12.00 „Svotai“ (k.). 13.00 „Muchtaras sugrižimas“ (k.). 14.00 „Laukinis“ (k.). 15.00 „Raudonas dangus“. Ser. 16.00 Ekstrasensų mūšis. 17.00 „Muchtaras sugrižimas“ (k.). 18.00 Žinios. 18.25 „Laukinis“. Ser. 19.25 Cukrus. 20.00 Žinios. 20.25 Pliusai minusai. 20.30 Žvaigždutės. 21.30 Užkalnio 5. 22.30 „Gyvi nimirėliai“. Ser. 23.30 Ekstrasensų mūšis. 0.30 „Laukinis“ (k.). 1.30 Bamba (S).

Antradienis

6.30 Televirtrina. 7.00 „Muchtaras sugrižimas“ (k.). 8.00 Tauro ragas (k.). 8.30 Cukrus (k.). 9.00 Ekstrasensai detektyvai (k.). 10.00 „Alibi. Nebylus šaukmas“. Ser. 11.00 Kalbame ir rodome. 12.00 „Mentai“ (k.). 13.00 „Muchtaras sugrižimas“ (k.). 14.00 „Laukinis“ (k.). 15.00 „Raudonas dangus“. Ser. 16.00 Ekstrasensų mūšis. 17.00 „Muchtaras sugrižimas“ (k.). 18.00 Žinios. 18.25 „Laukinis“. Ser. 19.25 Atsargai - moterys! 20.00 Žinios. 20.25 Pliusai minusai. 20.30 Juoko kovos. 21.30 Pasitarkime. 22.30 „Sausas įstatymas. Kova dėl valdžios“. Ser. 23.30 Ekstrasensų mūšis. 0.30 „Laukinis“ (k.). 1.30 Bamba (S).

Trečiadienis

6.30 Televirtrina. 7.00 „Muchtaras sugrižimas“ (k.). 8.00 Užkalnio 5 (k.). 9.00 Juoko kovos (k.). 10.00 „Svotai“ (k.). 11.00 Kalbame ir rodome. 12.00 „Jūrų velniai“ (k.). 13.00 „Muchtaras sugrižimas“ (k.). 14.00 „Laukinis“ (k.). 15.00 „Raudonas dangus“. Ser. 16.00 Ekstrasensų mūšis. 17.00 „Muchtaras sugrižimas“ (k.). 18.00 Žinios. 18.25 „Laukinis“. Ser. 19.25 Komikų klubas. 20.00 Žinios. 20.25 Pliusai minusai. 20.30 Taip. Ne. 21.30 Sąmokslo teorija. 22.30 „Mentai“. Ser. 23.30 „Jūrų velniai“ (k.). 0.30 „Laukinis“ (k.). 1.30 Bamba (S).

Ketvirtadienis

6.30 Televirtrina. 7.00 „Muchtaras sugrižimas“ (k.). 8.00 Žvaigždutės (k.). 9.00 Taip. Ne (k.). 10.00 Žmogus prieš gamtą (k.). 11.00 Kalbame ir rodome. 12.00 Ekstrasensai prieš nusikaltėlius (k.). 13.00 „Muchtaras sugrižimas“ (k.). 14.00 „Laukinis“ (k.). 15.00 „Raudonas dangus“. Ser. 16.00 Ekstrasensų mūšis. 17.00 „Muchtaras sugrižimas“ (k.). 18.00 Žinios. 18.25 „Laukinis“. Ser. 19.25 Nematoma tiesa. 20.00 Žinios. 20.25 Pliusai minusai. 20.30 Muzikinė kaukė. 22.40 „Bronksko istorijos“. Krim. drama. 1993. JAV. 1.00 „Laukinis“ (k.). 2.00 Bamba (S).

Penktadienis

6.30 Televirtrina. 7.00 „Muchtaras sugrižimas“ (k.). 8.00 Juoko kovos (k.). 9.00 Gyvenimo spalvos (k.). 10.00 Amerikos talentai VI. 11.00 Kalbame ir rodome. 12.00 Ekstrasensai detektyvai (k.). 13.00 „Muchtaras sugrižimas“ (k.). 14.00 „Laukinis“ (k.). 15.00 „Raudonas dangus“. Ser. 16.00 Ekstrasensų mūšis. 17.00 „Muchtaras sugrižimas“ (k.). Ser. 18.00 Žinios. 18.25 „Laukinis“. Ser. 19.25 Auksarankiai. 20.00 Žinios. 20.